

Mitä tähystät?

Ennen oli kaikki paremmin... vai oliko? Minun nuoruudessani tv-kanavia oli kaksi ja valinta oli helppoa. Eikä juuri tullut kinaa perheessäkään siitä mitä katsotaan. Nyt on toisin. Ilmaiskanavia on läjäpäin ja sitten nämä maksukanavat – voi tsiisuus. Juuri kun olet onnistunut tiukan analyysin perusteella valitsemaan sellaisen, josta näet suurin piirtein haluamasi urheilulajit ja jokusen laatutarjan, niin ilmestyykin uusi mahtava tv-sarja, joka näkyy juuri sillä maksukanavalla, jota et ollut valinnut. Ja taas pitäisi lompakkoa raottaa. Ei kiitos. Pitäkää tunkkinne. Pienen ihmisen protesti kanavien ylivaltaa vastaan. Mietin vain sitä, miten tämä lankeamattomuuteni välittyisi juuri tuon tv-sarjan tekijöille... ei-

**OMAT SILMÄSI
KERTOVAT TOTUUDEN,
VAIKKA LAITTEET MITÄ
INDIKOISIVAT.**

pä taida mennä perille... hukkaanko valuu kiukutteluni...

Ankkuri oli syksyn sana. Jos se oli kateissa, epäiltiin heti kaasuputken rikkojaksi kuten Loviisan satamaan saapuneen Scorpiuksen kohdalla kävi. Myrskyssä oli kuulemma ketjut katkenneet. Eivätkä sijaintitiedotkaan vahvistaneet epäilyä. Paljon oli kuhinaa asian ympärillä, kun asiantuntijat ja niiksi itseään kutsuvat esittivät teorioitaan. Veikkaan, että totuutta ei

meille koskaan kerrota, vaikka jotkut sen saavatkin selville.

AIS sai myös uuden merkityksen. Jo pitkään tutkan ”lähes korvanneen” järjestelmän uskottavuus tavallisen veneilijän silmissä sai kolauksen, kun todettiin useiden alusten olleen ihan muualla kuin mitä AIS kertoi. Dataa oli siis selvästi säädetty harhauttamis- tai muussa tarkoituksessa.

Olen jo pitkään korostanut kouluksissani varovaisuutta elektronisten apuvälineiden käyttämisessä, oli sitten kyseessä tutka, AIS tai plotteri. Jokaista voi käyttää, kunhan tuntee niiden rajoitteet. Vuonna 1956 tapahtui Atlantilla maailman ensimmäinen tutka-avusteinen onnettomuus, jossa kahden aluksen yhteen törmäyksen pääsyyntä oli väärät tulkinnat tutkan näytöllä. AIS-virhetulkinnosta on myös vastaavia esimerkkejä ja plotterit – niiden virheistä voisi kirjoittaa kirjan. ”Nenä kiinni ruudussa” on hyvä esimerkki siitä, miten elektroniikan kehitys on muuttanut myös veneilyä. Yhä enemmän näkee ns. plotteriohjattuja aluksia, joissa perämiehen (vai pitäiskö nykyään sanoa ohjaajan) katse on suunnattuna horisonttiin vain satunnaisesti – ruudulla liikkuvan veneen kuvakkeen varastaessa suurimman osan ajasta. Tähystäminen on kateissa. Apuvälineeksi tarkoitettu elektroniikka on noussut valtaan ja tulokset ovat luettavissa onnettomuustilastoista.

Kun tähän lisätään vielä ns. valheelisen turvallisuuden tunne, on soppa valmis. Tällä tarkoitan esimerkiksi tuhansien veneilijöiden käyttämien tutkaheijastimien surkeutta. Lukuisat riippumattomat testauslaitokset eri puolilla maailmaa ovat vakuuttaneita, että nuo tekeleet sopisivat hyvin Stealth-hävittäjän varusteeksi näkymättömyytensä vuoksi. Tulee mieleen Andersenin ”Keisarin uudet vaatteet” -satu. Kannattaa lukea.

Maailmanpoliittisesta tilanteesta johtuen viranomaisliikenne Suomenlahdella on lisääntynyt merkittävästi. Vaikka siellä silti on runsaasti tilaa meille kaikille, älä silti unohda tähystystä. Omat silmäsi kertovat totuuden, vaikka laitteet mitä indikoisivat. Ja mene sen laivan takaa, ei koskaan edestä. Tuuli moinaa tai se ainoa roska menee polttoainejärjestelmään juuri silloin kun ei pitäisi. Murphyn laki.

Pidä huoli ankkuristasi. ■

HARRI SANE

Kirjoittaja on turvallisuuden moniottelija, veneily/purjehduskouluttaja ja Espoon Meripelastajien hallituksen jäsen.